

Verdieping: palm(pit)olie

Verantwoorde palm(pit)olie

Voor de productie van ons assortiment zijn grondstoffen nodig. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om grondstoffen in te kopen op een sociaal en vanuit milieuoogpunt verantwoorde manier. Dit doen we aan de hand van ons inkoopbeleid en samen met onze leveranciers. In **ons partnerschap met WWF** willen we zorgen voor de verantwoorde internationale inkoop van kritische grondstoffen en aan het opzetten en uitbreiden van traceerbare, ontbossings- en conversievrije toeleveringsketens.

Om dit te garanderen, verfijnen we continu ons Inkoopbeleid Grondstoffen. Deze aanpak komt overeen met het Accountability Framework Initiative (AFI) en de EU Ontbossingsverordening (EUDR). Wij zorgen ervoor dat zowel wijzelf als onze leveranciers zich houden aan de einddata voor ontbossings- en conversievrij zoals vastgesteld door de AFI en EUDR.

We verplichten ons om alleen traceerbare palm- en palmpitolie in te kopen die vrij is van ontbossing, landconversie en uitbuiting, met cut-off datum 31 december 2020. Om dit te kunnen garanderen moet sinds 2022 100% van onze palm- en palmpitolie die gebruikt wordt in zowel voedingsmiddelen als niet-voedingsproducten voldoen aan de RSPO Segregated of Biologisch (EU) standaard. Daarnaast moet 100% van de derivaten ten minste voldoen aan de RSPO Mass Balance Standard. In 2024 was 86% van onze palmolie RSPO Segregated gecertificeerd en 14% RSPO Mass Balance gecertificeerd.

Daarbij eisen we van alle huidige en nieuwe leveranciers dat ze een beleid opstellen dat ervoor zorgt dat hun activiteiten vrij zijn van ontbossing, landconversie en uitbuiting tegen het einde van boekjaar 2026. Deze verplichting gaat verder dan de wettelijke vereisten (EUDR). Daarnaast moeten grondstoffen en producten tot op fabrieksniveau kunnen worden getraceerd. Bij grondstoffen met een hoog risico moet de traceerbaarheid helemaal teruggaan tot op het niveau van de boerderij.

Transparantie in de Palm aanvoerketen

Ongeveer 40% van de wereldwijde productie van plantaardige olie is afkomstig van de oliepalm. Palm(pit)olie is een bestanddeel van veel oliën, vetten, gebak, maar ook cosmetica, wasmiddelen, schoonmaakmiddelen en reinigingsmiddelen. In het Lidl-assortiment wordt ongeveer 80% van de palm(pit)olie gebruikt in eetbare artikelen en ongeveer 20% in niet-eetbare artikelen.

Het gebruik van palm(pit)olie moet genuanceerd worden beschouwd: vergeleken met andere plantaardige oliën biedt de oliepalm de hoogste opbrengst per gebruikt oppervlak landbouwgrond. In sommige grote consumentenmarkten hebben activisten gereageerd op de sociale en milieueffecten van palmolie door op te roepen tot een boycot van palmolie en de promotie van 'palmolievrije' producten. Veel deskundige natuurbeschermingsorganisaties beschouwen dergelijke initiatieven echter als contraproductief. Naast veelzijdigheid is palmolie ook zeer productief, met een opbrengst die veel hoger ligt dan die van welke andere plantaardige olie dan ook. Sterker nog, palmolie vertegenwoordigde 40% van de wereldwijde

productie van plantaardige olie op slechts 8,6% van het plantaardige olieareaal in 2023¹. Hoewel het gebruik van andere plantaardige oliën een oplossing lijkt, kan het vervangen van palmolie in feite vergelijkbare – zo niet ergere – milieu- en sociale problemen veroorzaken².

De productie van palmolie is een belangrijke factor in ontbossing wereldwijd, maar de risico's variëren sterk per regio. Hieronder bieden we een overzicht van de landen waar palmolie vandaan wordt gehaald. Hierbij geldt dat geen van deze landen als laag risico land kan worden benaderd, omdat in geen van palmolie-producerende landen ontbossing en conversie compleet kan worden uitgesloten.

Land	Risico	Toelichting
Indonesië	Hoog	De grootse producent en herbergt de historische en actuele hotspots van ontbossing, met name op Sumatra en Borneo. Hoewel de snelheid van ontbossing door palmolie de afgelopen jaren is afgenomen door betere wetgeving en bedrijfsinitiatieven, blijven ze vanwege de schaal en de aanhoudende druk (ook van kleine boeren) risicogebieden.
Maleisië	Hoog	De op één na grootste palmolieproducent, heeft historisch veel ontbossing gekend door oliepalmteelt, vooral op Borneo. Echter, door een combinatie van beperkte resterende bosgrond en de verplichte RSPO-certificering, zijn de directe ontbossingspercentages de laatste jaren gestabiliseerd en gedaald, hoewel de sector nog steeds te maken heeft met kritiek en de complexiteit van de historische impact.
Papoea-Nieuw-Guinea	Hoog	Is een opkomend grensgebied voor palmolie-uitbreiding en heeft een zeer hoge biodiversiteit. Ondanks een regionale trend van afnemende ontbossing, vormt de groei van palmolie hier een significant en groeiend risico voor de nog relatief intacte, biodiverse regenwouden. Landconflicten en zorgen over illegale praktijken dragen bij aan dit hoge risico.
Colombia	Middel tot hoog	De palmolieproductie is de afgelopen jaren sterk gegroeid, en hoewel er inspanningen zijn voor duurzaamheid (zoals samenwerkingen met Fedepalma en monitoring via satellietbeelden), is er bewijs van ontbossing, met name in het Colombiaanse Amazonegebied (bijvoorbeeld de departementen Meta en Guaviare). Ook zijn er meldingen van landonteigening en gedwongen verplaatsing van inheemse bevolkingsgroepen door de uitbreiding van palmolie.
Ivoorkust	Hoog	Ivoorkust heeft een van de hoogste historische ontbossingspercentages in Afrika, met palmolie als een van de belangrijkste drijvende krachten achter deze destructie. Ondanks recente overheidsinitiatieven om bosverlies te verminderen en bosbedekking te herstellen, blijft het risico op ontbossing door de

¹ RSPO (2023), Impact Update 2023, page 30.

² WWF: Palm Oil Buyers Scorecard 2024.

		uitbreiding van oliepalimplantages hoog, gezien de reeds kleine resterende bosgebieden en de voortdurende druk van agrarische expansie.
Ecuador	Hoog	De uitbreiding van oliepalimplantages in Ecuador, vooral in de kustregio, is een belangrijke oorzaak van ontbossing en het verlies van biodiversiteit. Er zijn zorgen over de conversie van natuurlijke ecosystemen naar plantages en de impact op watervoorraden en bodemkwaliteit door intensief gebruik van chemicaliën.
Honduras	Hoog	Palmolieproductie is een groeiende exportsector in Honduras en draagt aanzienlijk bij aan ontbossing, vooral in de Caribische laaglanden en beschermde gebieden. Er zijn ernstige zorgen over de rol van illegale activiteiten, corruptie en geweld in verband met de uitbreiding van oliepalm. Monoculturen van oliepalm leiden tot "groene woestijnen" en bedreigen de biodiversiteit en waterkwaliteit.
Costa Rica	Middel tot hoog	Hoewel Costa Rica bekend staat om haar inspanningen op het gebied van milieubescherming, is de uitbreiding van oliepalimplantages ook hier een bron van zorg. Vooral in het zuidwesten van het land heeft de omzetting van bossen en andere biodiverse gebieden in palmolieplantages geleid tot habitatverlies en ecologische verstoringen. Er zijn conflicten gemeld met inheemse gemeenschappen over landrechten en de milieu-impact van de plantages.
Guatemala	Middel tot hoog	De palmolie-industrie in Guatemala is aanzienlijk uitgebreid, voornamelijk in de noordelijke regio. Hoewel de sector (via GREPALMA) claimt dat het grootste deel van de plantages op reeds gedegradeerd land is gevestigd, zijn er studies die een directe koppeling aantonen tussen palmolie-uitbreiding en ontbossing, zelfs in belangrijke biodiversiteitsgebieden en beschermde gebieden. RSPO-certificering heeft de ontbossingspercentages op gecertificeerde plantages verlaagd, maar heeft het probleem niet volledig opgelost, en niet-gecertificeerde gebieden blijven een hoog risico vormen.
Brazilië	Middel tot hoog	Het risico op ontbossing en conversie door palmolie in Brazilië is hoog en groeiende, vooral in de Amazone en de Cerrado. Ondanks wetgeving die palmolieteelt op reeds gedegradeerd land voorschrijft, zijn er aanwijzingen dat plantages toch direct of indirect bijdragen aan bosverlies, door bijvoorbeeld veeteelt naar nieuwe bosgebieden te verdringen. Dit vormt een aanzienlijke bedreiging voor de unieke biodiversiteit en draagt bij aan klimaatverandering, waarbij de naleving en controle van duurzaamheidsnormen een constante uitdaging blijven.

Implementatie en controle

Risico's palmketen

De grootschalige teelt van palm(pit)olie draagt bij aan het verlies aan biodiversiteit en verergert de klimaatverandering. Dit niet alleen door de omvang van het teeltoppervlak, maar ook door de wijze waarop dat oppervlak wordt aangelegd. Palm(pit)olieplantages worden immers vaak aangelegd door het platbranden van oerwouden en andere waardevolle ecosystemen. De gevolgen zijn onder andere het verlies van leefgebied voor verschillende plant-en diersoorten –vele daarvan staan ook op de rode lijst³. 90% van de productie van palm(pit)olie vindt plaats in Zuidoost-Azië, waar tot 50% van de ontbossing van het tropisch regenwoud terug te voeren is op deze grondstof⁴. Bij de branden in primaire bosgebieden komt CO₂ en roet vrij –een risico voor de bevolking en de luchtkwaliteit, waarmee ontbossing de klimaatverandering ook verergert⁵.

Nieuw land voor palm(pit)olie wordt vaak verbouwd in monocultuur, die steeds meer wordt belaagd door allerlei plagen. Hiervoor worden gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen ingezet. Deze belasten bodems en vervuilen het grondwater, ook in nabijgelegen ecosystemen. Het omzeilen van arbeidsnormen brengt gezondheidsrisico's met zich mee bij het werken op palmolieplantages. Ook landconflicten of zelfs landroof van kleine palm(pit)olie-boerenbedrijven en inheemse bevolkingsgroepen vormen een risico. Het loonniveau van plantagearbeiders ligt meestal onder het bestaansminimum, wat de risico's op kinderarbeid en dwangarbeid vergroot.

Producten die grote hoeveelheden palmolie bevatten, dragen inherent een hoger risico op ontbossing met zich mee. WWF help bij het in kaart brengen van de producten die de grootste hoeveelheden palmolie bevatten⁶, voor Lidl zijn daarmee relevant²:

- **Voedingsmiddelen:** Instant noodles, margarine, koekjes, chocolade, snoepgoed, verpakt brood, ijs, pindakaas, ontbijtgranen, chips en kant-en-klaarmaaltijden.
- **Huis- en Persoonlijke Verzorgingsproducten:** Zeep, shampoo, cosmetica (lippenstift, make-up), wasmiddelen en schoonmaakmiddelen.

In 2024 heeft WWF opnieuw de Palm Oil Buyers Scorecard uitgevoerd waarbij onder andere de retail onder de loop wordt genomen om haar duurzame manier van palmolie inkopen te adresseren. Waar Lidl in de Palm Oil Buyers Scorecard in 2021 nog een middenmoter was, zijn we nu trots dat we nu als “Leading the Way” zijn gerankt en zelfs in de top 3 van retailers staan⁷.

Adressering risico's

Lidl spant zich tot het uiterste in om de transparantie in onze toeleveringsketens voor palm(pit)olie continu te verbeteren. In het kader van een jaarlijkse leveranciersenquête, de zogenaamde 'leveranciers mapping', controleren wij jaarlijks of onze leveranciers voldoen aan

³ WWF: Palmolie, 2024.

⁴ Nature Plans: The Environmental impacts of palm oil in context, 2020.

⁵ Greenpeace: Palm oil, 2024.

⁶ WWF: Palm Oil. [Which Everyday Products Contain Palm Oil? | Pages | WWF](#)

⁷ WWF: Palm Oil Buyers Scorecard 2024.

de door ons gestelde specificaties voor palm(pit)olie en documenteren wij de voortgang. Hiervoor registreren we de exacte hoeveelheden, de certificeringsstatus en, voor zover mogelijk, de herkomstlanden. Zo krijgen we een overzicht van welke palm(pit)olie niet aan onze eisen voldoet en kunnen onze leveranciers gericht benaderen. De vastgestelde volumes palm(pit)olie uit onze leveranciers mapping worden, afhankelijk van het type en het leveringsketenmodel van de 'Round table for Sustainable Palmoil' (RSPO), samengebundeld in een globaal rapport voor Lidl Nederland.

Escalatiebenadering

Bij afwijkingen in onze mappings voeren we gesprekken met de betreffende leveranciers en werken we samen aan oplossingen. Het naleven van onze ontbossingsrichtlijn en het respecteren van landgebruiksrechten zoals FPIC zijn bindende onderdelen van al onze contracten. Hiervoor informeren en trainen we onze leveranciers en de inkoopafdeling. Onze gedragscode voor zakenpartners (Code of Conduct) beschrijft de fundamentele principes voor samenwerking met zakenpartners en de mensenrechten- en milieuverwachtingen die de divisies van de Schwarz Groep aan hun zakenpartners stellen. Een schending van de verplichtingen uit onze gedragscode (CoC) geeft de bedrijven van de Schwarz Groep het recht om de zakenpartner een redelijke termijn te stellen voor het verhelpen van de schending en na het verstrijken van de termijn zonder resultaat het contract op te zeggen of te beëindigen. Een termijnstelling is niet nodig als de schending ernstig is. Alle zakenpartners zijn verplicht deze Code of Conduct te ondertekenen.

Met toegang tot effectieve klachtenmechanismen zorgen we ervoor dat potentiële mensenrechtenschendingen in onze leveringsketens kunnen worden geïdentificeerd en verholpen. Onze klachtenmechanismen zijn gebaseerd op de VN-richtlijnen voor bedrijven en mensenrechten. Op onze website is een contactpersoon voor compliance en een link naar ons klachtsysteem BMKS te vinden. Het is gepland om jaarlijks een update en de voortgang van de respectieve doelen in ons duurzaamheids-/voortgangsrapport te publiceren.